

Zápisnica 6. Výročné stretnutie

v rámci Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu 2014 - 2021

Dátum:

20. jún 2023

Miesto konania:

Košice, Double Tree by Hilton

Program

09.00 – 09.05	Otvorenie výročného stretnutia - Národný kontaktný bod (ďalej len "NKB"), zástupcovia prispievateľských štátov (donori)
09.05 – 09.15	Návrh strategickkej správy za rok 2022 (NKB, donori)
09.15 – 10.45	Aktuálny stav implementácie programov na Slovensku a zhodnotenie rizík (NKB, správcovia programov (SP) a donori)
10.55 – 11.15	Bilaterálna spolupráca v rámci programov a na národnej úrovni (NKB a donori)
11.15 – 11.30	Aktuálny stav s systéme riadenia a kontroly vrátane nezrovnalostí a sťažností (NKB, Orgán auditu (OA), Certifikačný orgán (CO), Orgán pre nezrovnalosti (OpN))
11.30 – 11.45	Komunikácia (NKB)
11.45 – 12.00	Záver stretnutia

Otvorenie rokovania

Národný kontaktný bod (NKB) krátkym úvodným príspevkom privítal všetkých účastníkov stretnutia, ktorí sa zúčastnili, či už osobne, alebo sa pripojili online.

Návrh strategickkej správy za rok 2022

Donori považujú Strategickú správu za rok 2022 za dobre napísanú a kvalitnú, pričom dobre zachytáva súčasný stav programov a bilaterálnej spolupráce. Bolo poznamenané, že úspechy narastajú vo všetkých programoch, niekedy až významne. Donori ocenili, že ich minuloročné odporúčania ohľadom možného zlepšenia Strategickkej správy boli vzaté do úvahy. V nasledujúcej Strategickkej správe donori vyzvali na pokračovanie relevantného hodnotenia sociálneho, ekonomického a politického rozvoja na Slovensku s dôrazom na vplyv každého programu, ale odporučili robiť to stručnejším a cielenejším spôsobom. Ako programy a projekty napredujú ďalej a s ohľadom na koniec implementačného obdobia donori tiež odporúčajú, naďalej sa zameriavať na dosiahnuté výsledky a poskytovanie aktívnych odkazov na výsledkový rámec. Donori okrem toho navrhli zdôrazniť výsledky bilaterálnych iniciatív a vyzdvihnúť pridanú hodnotu bilaterálneho prvku v nich. K Strategickkej správe za rok 2022 neboli vznesené žiadne otázky ani pripomienky, správa bola donormi odsúhlasená.

Pokrok programov a hodnotenie rizík

NKB a Správcovia programov (SP) prezentovali stav programov a zdôraznili hlavné výzvy a riziká. NKB poďakoval donorum a ÚFM (Úrad pre finančný mechanizmus) za ich rozhodnutie v prípade "Umelky" – "Moderné centrum umenia a komunity", keďže išlo o veľmi dôležité rozhodnutie pre implementáciu. NKB si v tomto prípade cení porozumenie, kooperáciu a prijaté rozhodnutie.

NKB poskytlo informácie ohľadom dodatku pre Memorandum o Porozumení (MoP) o implementácii FM EHP 14-21 a dodatku MoP o implementácii NFM 14-21, v platnosti od 17. februára 2023. Úprava sa týkala realokácie neviazaných finančných prostriedkov medzi programami a technickou pomocou. Dodatočné financovanie bude použité na pokrytie nákladov spojených s nárastom cien stavebných prác, komodít a ďalších aktivít pre už schválené projekty. Výzvy na udelenie dodatočných finančných prostriedkov na implementáciu existujúcich projektov boli spustené v nasledujúcich programoch: "Kultúra", "Miestny rozvoj", "Klíma" a "Domáce a rodovo

podmienené násilie". Vzhľadom na silné opodstatnenie navrhnutých úprav, nemal NKB väčšie problémy pri komunikácii a získavaní súhlasu na realokáciu programov od relevantných SP.

NKB poskytol prehľad celkového finančného stavu a vynaložených finančných prostriedkov programov do júna 2023. Okrem toho boli poskytnuté informácie o stave monitorovania a hodnotenia pre všetky programy, spolu so stručným prehľadom celkového hodnotenia. Programy s najvyšším rizikom ("Miestny rozvoj a inklúzia", "Obchod a inovácie", "Klíma") sú monitorované na mesačnej báze, kým ostatné programy sú monitorované štvrťročne („Kultúra“, „Dobré spravovanie a cezhraničná spolupráca“, „Domáce a rodovo podmienené násilie“). Zadania pre externú evaluáciu programov boli pripravené na jeseň 2022 a NKB plánuje obstaráť všetky evaluácie ako jednu zákazku prostredníctvom procesu verejného obstarávania. Očakáva sa, že evaluácia všetkých programov bude ukončená do roku 2024.

Ministerstvo životného prostredia SR ako SP pre program "Klíma" informovalo, že preddefinovaný projekt "Droppie", implementovaný Slovenskou agentúrou životného prostredia, napreduje pomaly, no pre zaistenie rýchlejšieho priebehu už boli prijaté opatrenia. SP zdôraznil vynikajúcu bilaterálnu spoluprácu na programovej, ako aj projektovej úrovni. SP informoval o hlavných aktivitách v roku 2022 a v prvej polovici 2023, ktoré zahŕňajú poskytovanie podpory prijímateľom pri implementácii projektov v súlade s legislatívou verejného obstarávania, monitorovaním projektov a vykonávaním kontrol na mieste. Hlavnou výzvou pre program "Klíma" v roku 2023 je potreba pridelenia ďalších finančných prostriedkov na pokrytie zvýšenia cien komponentov infraštruktúry po spustení výzvy v januári 2023. Donori sa zaujímali o najväčšie výzvy, ktoré projektoví partneri uvádzajú pri implementácii projektov. SP reagoval, že najväčšími uvádzanými výzvami sú administratívna záťaž a potreba zjednodušiť implementáciu procesov. Ako reakciu na otázku od NKB o potencionálnych rizikách, ktoré môžu nastať v nasledujúcich mesiacoch implementácie, SP identifikoval riziko v schopnosti plne vyčerpať alokáciu programu, a to najmä z dôvodu zvýšenia alokácie programu.

SP pre program "Obchod a inovácie", Výskumná agentúra, sa zameral na prehľad modifikácií programu a alokácií výziev, najmä na modifikáciu č. 3 po realokácii medzi výzvy a zamerania v rámci programu, ako aj na modifikáciu č. 4 po realokácii finančných prostriedkov ostatným programom. Navyše SP zdôraznil, že vysoký počet projektov je implementovaných v spolupráci s donorskými projektovými partnermi. SP zdôraznil administratívnu záťaž spojenú s procesom implementácie najmä potrebu veľkého počtu rôznych kontrolných úloh namiesto sledovania výsledkov projektov. SP taktiež poznamenal, že program je monitorovaný NKB.

Donori ocenili prínos SP a NKB k externému monitorovaniu programu "Obchod a inovácie" ktorý zadal ÚFM a ktorý bol ukončený v roku 2022. Donori tiež informovali o nadchádzajúcom externom hodnotení konkurencieschopnosti v programoch "Obchod a inovácie" zadanom ÚFM v roku 2023, ktoré pokrýva všetky programy v oblasti rozvoja obchodu, inovácií a malých a stredných podnikov. Záverečná hodnotiacia správa by mala byť k dispozícii do konca roka.

Donori sa pýtali na aktuálne informácie týkajúce sa situácie s kapacitami SP, o ktorej sa diskutovalo na predchádzajúcich stretnutiach. SP informoval, že Výskumná agentúra prijala stabilizačný plán, vďaka ktorému sa situácia ustálila. Ďalšia vznesená otázka sa týkala projektov, ktorým hrozí potenciálne riziko, že nebudú dokončené. SP vysvetlil, že v takýchto prípadoch konajú proaktívne tým, že sa snažia identifikovať potencionálne riziká a kontaktovať prijímateľov, aby im pomohli s prípadnými problémami. Najbežnejšie a zároveň najzávažnejšie problémy sú spojené s verejným obstarávaním.

Jednou z najväčších výziev, ktorá ovplyvnila program "Dobré spravovanie a cezhraničná spolupráca" a implementáciu projektov, bola ruská invázia na Ukrajinu, najmä pre projekty zamerané na slovensko-ukrajinskú inštitucionálnu spoluprácu. SP nevidí žiadne riziká týkajúce sa projektovej implementácie a očakáva, že všetky projekty budú úspešne implementované. Donori informovali, že ÚFM plánuje realizovať externý monitoring programu zameraný na cezhraničnú spoluprácu v rámci programu v druhej polovici 2023.

V programe "Kultúra" sa donori pýtali na plán evaluácie programu. NKB potvrdil plánovanú evaluáciu programu, ktorá bude zahŕňať evaluáciu prínosu programu na miestny rozvoj. Donori odporučili zahrnúť evaluáciu dlhodobého efektu programu v porovnaní so situáciou pred spustením programu 14-21.

Program "Miestny rozvoj a inklúzia" prešiel realokáciou so znížením alokácie finančných prostriedkov. Dôvodmi realokácie bol nedostatok času na vyčerpanie zostávajúcich prostriedkov a zrušenie dvoch projektov: LDI01002 obec Rožkovany „Byť pasívni nie je cestou“ a LDI02013 obec Betlanovce „Podpora sociálneho začlenenia a pozitívnych zmien v komunitách s dôrazom na MRK prostredníctvom rozvoja komunitnej práce v centre sociálnych služieb Betlanovce v obci Betlanovce“. Napriek zníženiu alokácie programu sú stále k dispozícii neviazané finančné prostriedky. Bola vyhlásená výzva na pokrytie nárastov cien v existujúcich projektoch. Ďalšia výzva bude vyhlásená na pridelenie zostávajúcich prostriedkov z prvej výzvy.

Nie všetky ukazovatele v rámci programu „Domáce a rodovo podmienené násilie“ budú splnené, keďže plánované cieľové hodnoty počtu podporených služieb boli až príliš ambiciózne. Naplnenie stanovených cieľových hodnôt by znamenalo, že v rámci programu by boli podporované takmer všetky služby dostupné na Slovensku, čo sa ukázalo ako nereálne. Donori poznamenali, že toto je dôležitá informácia na nastavovanie dosiahnuteľných indikátorov v budúcnosti. Takisto bolo zdôraznené, že program poskytuje podporu všetkým kľúčovým aktérom v oblasti domáceho a rodovo podmieneného násillia, čo naznačuje, že Nórske granty sú považované za dôveryhodný a prospešný zdroj pre známe a aktívne organizácie v tejto oblasti.

ÚFM poskytol informácie ohľadom implementácie Fondu pre aktívne občianstvo, programu Sociálny dialóg – dôstojná práca, Fondu pre zamestnanosť mladých ľudí a Fondu pre regionálnu spoluprácu.

Bilaterálna spolupráca v rámci programov a na národnej úrovni

V rámci bilaterálneho fondu je čerpanie nízke. NKB informoval o ponuke "strešným" organizáciám, ktorá bola pripravená ako riešenie nízkeho čerpania v rámci bilaterálneho fondu a použitá ako nový spôsob oslovenia potencionálnych prijímateľov. Vzhľadom na vysoký záujem žiadateľov považuje NKB oslovenie „strešných“ organizácií za efektívny prístup, a preto momentálne nezvažuje vyhlásenie otvorenej výzvy.

Donori vyjadrili poľutovanie nad tým, že bola zrušená preddefinovaná iniciatíva, zameraná na bilaterálnu spoluprácu v oblasti azylu a migrácie v reakcii na ruskú inváziu na Ukrajinu. Donori tiež pripomenuli možnosť presunu finančných prostriedkov, ktoré by sa nevyčerpali do apríla 2024, do bilaterálneho fondu.

Súčasnú nastavenie bilaterálneho fondu podľa NKB nie je flexibilné a v budúcnosti by malo byť nastavené flexibilnejšie.

Stav systémov riadenia a kontroly, vrátane nezrovnalostí a sťažností

Orgán auditu stručne informoval o auditoch vykonaných Orgánom auditu v rokoch 2022 – 2023 a jeho zisteniach. V roku 2022 boli vykonané systémové audity a audity projektov. Systémové audity z pohľadu NKB a SP boli vykonané na úrovni Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a systémový audit z pohľadu SP bol vykonaný na úrovni Výskumnej agentúry. Na rok 2023 nie sú plánované žiadne systémové audity. Audity projektov začali na konci mája 2023. Vzorka v oblasti projektových výdavkov bude vybraná v júli 2023.

Orgán auditu informoval o audítorských činnostiach za rok 2022. Certifikačný orgán poskytol informácie o certifikačných overovaniach od začiatku roka 2022. Orgán pre nezrovnalosti informoval o stave nahlásených nezrovnalostí.

Donori zopakovali dôležitosť presných prognóz čerpania a prístupu s nulovou toleranciou ku korupcii v rámci grantov, ako aj dôležitosť prekonania výrazného rozdielu medzi deklaroványmi a vyplatenými sadzbami prostredníctvom IFR (Priebežná finančná správa) za september 2023.

Komunikácia

NKB poskytol stručné informácie o dvoch hlavných komunikačných aktivitách. Po prvé, kampaň "Spoznaj granty EHP a Nórska", pripravená v úzkej spolupráci s veľvyslanectvom Nórska v Bratislave, oslovila celkovo 100 000 ľudí cez sociálne médiá. Po druhé, boli vytvorené a prostredníctvom platforiem sociálnych médií šírené propagačné videá predstavujúce rôzne projekty. Tieto videá spolu nazbierali 5000 prezretí na kanáli Youtube. NKB plánuje realizovať ďalšie kampane zamerané na propagáciu grantov v druhej polovici 2023.

Prijaté rozhodnutia:

- **Donori schválili Strategickú správu za rok 2022 pre Finančný mechanizmus EHP a Nórsky finančný mechanizmus 2014 – 2021.**